

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3745 - 3747/2533

บริษัท โรงงานส่งเสริมไทยอุตสาหกรรม จำกัด
บริษัท ไทยพาณิชย์ประกันภัย จำกัด

โจทก์
จำเลย

ป.พ.พ. มาตรา 303, 867
ป.วิ.พ. มาตรา 141(4)

สต็อกสินค้าที่โจทก์เอาประกันภัยไว้กับจำเลยที่ 1 เป็นสินค้าระหว่างผลิต ส่วนสต็อกสินค้าที่โจทก์เอาประกันภัยไว้กับจำเลยที่ 2 ที่ 3 เป็นสินค้าที่เก็บในโกดัง เป็นสต็อกสินค้าต่างรายการกัน จึงมิใช่การเอาประกันภัยซ้ำซ้อน โจทก์ไม่จำต้องแจ้งให้จำเลยที่ 1 ทราบ ตามเงื่อนไขในกรมธรรม์ประกันภัย

ข้ออ้างเพื่อปฏิเสธความรับผิดที่ว่าโจทก์ไม่แจ้งให้จำเลยที่ 1 ทราบถึงการประกันภัยสต็อกสินค้าไว้กับบริษัทประกันภัยอื่น โจทก์แจ้งความเสียหายและมูลค่าของทรัพย์สินสูงกว่าความเป็นจริงมากมาย ถือว่าเป็นการฉ้อฉล และโจทก์ละเลยไม่สงวนรักษาซากทรัพย์สินอันเป็นเหตุให้ซากทรัพย์สินสูญหาย เป็นการผิดเงื่อนไขในกรมธรรม์ประกันภัยนั้น นอกจากข้อเท็จจริงฟังไม่ได้เช่นนั้น หลังเกิดเหตุจำเลยทั้งสามไม่เคยยกข้ออ้างเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวปฏิเสธความรับผิดกลับเสนอขอใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์ จำเลยทั้งสามจะยกขึ้นปฏิเสธความรับผิดหาได้ไม่

ธนาคารผู้รับประกันภัยตามกรมธรรม์ประกันภัยทำหนังสือโอนสิทธิเรียกร้องให้แก่โจทก์ และโจทก์มีหนังสือแจ้งการโอนสิทธิเรียกร้องให้จำเลยที่ 3 ทราบแล้ว โจทก์ย่อมมีสิทธิเรียกร้องเงินจำนวนดังกล่าวได้จากจำเลยที่ 3

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่ให้จำเลยที่ 3 รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์พร้อมดอกเบี้ย แต่ตอนวินิจฉัยศาลอุทธรณ์ไม่ได้กล่าวถึงดอกเบี้ยที่ให้จำเลยที่ 3 ใช้ให้แก่โจทก์ จึงเป็นเรื่องไม่ให้เหตุผลในคำวินิจฉัย ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 141 (4) ศาลฎีกามีอำนาจวินิจฉัยให้ชัดเจน

คดีทั้งสามสำนวนศาลชั้นต้นรวมพิจารณาพิพากษาเข้าด้วยกัน โดยโจทก์เป็นบุคคลรายเดียวกัน และกำหนดให้เรียกจำเลยในสำนวนที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ว่าจำเลยที่ 1 ที่ 2 และที่ 3 ตามลำดับ

โจทก์ฟ้องทั้งสามสำนวนว่า จำเลยทั้งสามร่วมกันรับประกันภัยทรัพย์สินโจทก์คือสิ่งปลูกสร้างอาคารโรงงาน เครื่องจักรและอุปกรณ์ วัสดุดิบระหว่างการผลิต สินค้าสำเร็จรูปเครื่องทำความเย็น รวมทั้งอุปกรณ์ปั้มน้ำมัน สายไฟ หลอดไฟ ตู้ไฟ มูลค่ารวม 55,000,000 บาทโดยจำเลยที่ 1 รับประกันเป็นมูลค่า 15,000,000 บาท จำเลยที่ 2 รับประกันเป็นมูลค่า 25,000,000 บาท จำเลยที่ 3 ซึ่งรับโอนกิจการมาจากบริษัทแฮนโอเวอร์ อินชัวร์นส์ จำกัดรับประกันเป็นมูลค่า 15,000,000 บาท นอกจากนั้นจำเลยที่ 2 ยังได้ร่วมกับบริษัทกรุงเทพประกันภัย จำกัด รับประกันสิ่งปลูกสร้าง เครื่องจักรอุปกรณ์ สต็อกอะไหล่ สต็อกสินค้าต่าง ๆ ไว้จากโจทก์ เป็นเงิน บริษัทละ 45,000,000 บาท และจำเลยที่ 2 ยังได้ร่วมกับจำเลยที่ 3 รับประกันภัยสต็อกสินค้าฝ่ายอัดเส้นใยสังเคราะห์ซึ่งเก็บอยู่ในโรงงานปั่นด้าย กรอถ่ายและโกดังอีกบริษัทละ 8,000,000 บาท โดยโจทก์รับผิดชอบเองเป็นเงิน 4,000,000 บาท จำเลยที่ 3 ยังรับประกันภัยเครื่องจักรต่าง ๆ และอุปกรณ์เป็นเงิน 12,000,000 บาทด้วย และโจทก์ยังได้เอาประกันภัยกับจำเลยที่ 3 เพิ่มอีก 8,000,000 บาท โดยโจทก์ตกลงให้ธนาคารกรุงเทพจำกัด เป็นผู้รับประกันภัยตามกรมธรรม์ประกันภัยสองฉบับหลังในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

จำเลยที่ 3 ต่อมาเกิดเพลิงไหม้โรงงานของโจทก์ที่เอาประกันภัยไว้และอยู่ในระหว่างกรมธรรม์ประกันภัยยังมีผลใช้บังคับ ธนาคารกรุงเทพ จำกัด ทำหนังสือโอนสิทธิเรียกร้องให้แก่โจทก์และโจทก์แจ้งการโอนสิทธิเรียกร้องให้จำเลยที่ 3 ทราบแล้วเช่นกัน ขอให้จำเลยทั้งสามชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ตามส่วนในกรมธรรม์ประกันภัยพร้อมดอกเบี้ยนับแต่วันเกิดเหตุเพลิงไหม้จนกว่าจะชำระเสร็จ

จำเลยทั้งสามให้การทำนองเดียวกันว่า เหตุเพลิงไหม้เกิดจากความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงของโจทก์ จำเลยทั้งสามไม่ต้องรับผิดชอบ โจทก์มิได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขในกรมธรรม์ประกันภัยหลายประการ ความรับผิดชอบของจำเลยทั้งสามเป็นอันลบล้างไปค่าเสียหายของโจทก์ตามที่ฟ้องสูงกว่าความเป็นจริงมาก หากจำเลยทั้งสามต้องร่วมกันรับผิดชอบต่อโจทก์ จำนวนเงินที่จำเลยทั้งสามต้องเฉลี่ยชดใช้ให้แก่โจทก์ก็ไม่ถึงที่โจทก์ฟ้อง การโอนสิทธิเรียกร้องจากธนาคารกรุงเทพ จำกัด มาเป็นของโจทก์ไม่มีผลตามกฎหมายและไม่ผูกพันจำเลยที่ 3 เพราะคู่กรณีมิได้ทำบันทึกการโอนต่อหน้าและด้วยความยินยอมของจำเลยที่ 3 ขอให้ยกฟ้อง

ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยทั้งสามชำระเงินให้แก่โจทก์ตามฟ้อง

โจทก์อุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน

โจทก์ฎีกา

ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่า เหตุเพลิงไหม้มิได้เกิดจากความประมาทเลินเล่อของโจทก์ แล้ววินิจฉัยว่า ที่จำเลยที่ 1 ฎีกาว่าโจทก์ไม่แจ้งให้จำเลยที่ 1 ทราบถึงการประกันภัยสต็อกสินค้าไว้กับบริษัทประกันภัยอื่น คือ บริษัทจำเลยที่ 2 และที่ 3 เป็นเงินทุนประกันภัยอีกบริษัทละ 8,000,000 บาท รวม 16,000,000 บาท และไม่ได้มีการบันทึกรายการประกันภัยไว้ในกรมธรรม์-ประกันภัยเอกสารหมายเลข 2 ถือได้ว่าโจทก์ละเลยมิได้ปฏิบัติตามกรมธรรม์ประกันภัยเอกสารหมายเลข 2 ข้อ 2 จำเลยที่ 1 จึงหลุดพ้นจากความรับผิดชอบนั้น เห็นว่าสต็อกสินค้าที่โจทก์เอาประกันไว้กับจำเลยที่ 2 ที่ 3 รวม 16,000,000 บาท นั้น เป็นสินค้าต่างรายการกันกับที่เอาประกันไว้กับจำเลยที่ 1 ซึ่งจะเห็นได้จากคำเบิกความของนายพิพัฒน์ ศิริเกียรติสูง กรรมการโจทก์ที่ว่าสต็อกสินค้าที่เอาประกันภัยจำเลยที่ 1 ตามกรมธรรม์ประกันภัยเอกสารหมายเลข จ.2 เป็นสินค้านี้ระหว่างผลิตส่วนสต็อกสินค้าที่เอาประกันภัยจำเลยที่ 2 และที่ 3 ตามกรมธรรม์เอกสารหมายเลข จ.5 และ จ.7 เป็นสินค้าที่เก็บในโกดัง ซึ่งสอดคล้องกับที่ปรากฏในเอกสาร จึงมิใช่การเอาประกันภัยซ้ำซ้อนไม่จำเป็นต้องแจ้งให้จำเลยที่ 1 ทราบ ทั้งความข้อนี้จำเลยที่ 1 ก็ไม่เคยปฏิเสธหรือยกขึ้นกล่าวอ้างเพื่อปิดความรับผิดชอบมาก่อนเลย และเมื่อพิจารณาเรื่องค่าเสียหาย จำเลยที่ 1 ก็ยอมรับจะชดใช้ค่าเสียหายให้ ซึ่งแสดงว่าจำเลยที่ 1 ก็ไม่ได้ถือเอาเงื่อนไขดังกล่าวเป็นสาเหตุที่จะไม่ต้องรับผิดชอบ

ที่จำเลยที่ 2 ที่ 3 ฎีกาว่า เมื่อเกิดเพลิงไหม้ โจทก์ได้แจ้งความเสียหายและมูลค่าของทรัพย์สินสูงกว่าความเป็นจริงมากมาย ถือว่าเป็นการฉ้อฉลผิดเงื่อนไขตามกรมธรรม์ประกันภัย ข้อ 14.2 ซึ่งเป็นข้อสาระสำคัญทำให้จำเลยไม่ต้องรับผิดชอบนั้น เห็นว่าจำเลยว่าจ้างสำนักงานสำรวจทรัพย์สินและประเมินราคาไปประเมินความเสียหาย ซึ่งสำนักงานดังกล่าวก็ได้ทำรายงานผลการสำรวจที่เป็นประโยชน์แก่จำเลย แต่ตัวเลขค่าเสียหายและมูลค่าทรัพย์สินส่วนใหญ่ได้มาโดยการคาดคะเนและไม่ปรากฏวิธีคิดคำนวณ จึงมีน้ำหนักน้อย ทั้งจำเลยเองไม่เคยยกข้ออ้างเรื่องโจทก์ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขข้อนี้ขึ้นปฏิเสธความรับผิดชอบแต่อย่างใด ตรงกันข้ามจำเลยกลับเสนอชดใช้ค่าเสียหายแก่โจทก์ตามเอกสารหมายเลข จ.289 จำเลยจะกล่าวอ้างเหตุนี้มาลบล้างความรับผิดชอบของตนหาได้ไม่

ที่จำเลยที่ 1 ที่ 3 ฎีกาว่า โจทก์ละเลยไม่สงวนรักษาซากทรัพย์สินอันเป็นเหตุให้ซากทรัพย์สินสูญหายนั้น เกี่ยวกับปัญหานี้จำเลยไม่มีพยานหลักฐานนำสืบให้ได้ความดังกล่าว แต่กลับได้ความว่าหลังจากเกิดเพลิงไหม้แล้ว โจทก์ได้เก็บรักษาซากฝ่ายไว้โดยตลอด โจทก์เห็นว่าเนื่องจากฝ่ายเปียกน้ำเก็บไว้นาน ๆ จะ

เสื่อมคุณภาพใช้การไม่ได้ จำเป็นต้องขายเป็นซากฟ้ายไปแต่จำเลยก็ห่วงงเหนียวไม่ยอมให้ขาย ทั้งหลังจากเกิดเพลิงไหม้แล้วจำเลยก็ไม่เคยยกข้ออ้างเกี่ยวกับเรื่องนี้ปฏิเสธความรับผิดชอบ แต่กลับเสนอขอใช้ค่าเสียหายให้โจทก์ จำเลยจะมาปฏิเสธความรับผิดชอบได้ไม่

ที่จำเลยที่ 2 ที่ 3 ฎีกาเกี่ยวกับกรรมธรรม์ประกันภัยหมาย จ.5 และ จ.7 ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่า จำเลยที่ 2 ที่ 3 คงต้องรับผิดชอบเป็นจำนวนเงินบริษัทละ 8,000,000 บาทธนาคารกรุงเทพผู้รับประกันชนตามกรรมธรรม์ประกันภัย เอกสารหมาย จ.7 ได้ออนสิทธิเรียกร้องส่วนนี้ให้โจทก์แล้วตามหนังสืออนสิทธิเรียกร้องเอกสารหมาย จ.296 และโจทก์แจ้งให้จำเลยที่ 3 ทราบแล้ว ตามหนังสือแจ้งการอนสิทธิเรียกร้อง เอกสารหมาย จ.297 โจทก์ย่อมมีสิทธิเรียกร้องเงินจำนวนดังกล่าวได้จากจำเลยที่ 3

ส่วนที่โจทก์ฎีกาว่า ศาลอุทธรณ์มิได้วินิจฉัยให้จำเลยที่ 3 รับผิดชอบใช้ดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี จากต้นเงิน 12,017,121.24 บาท นับจากวันที่ 13 เมษายน 2523 เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่โจทก์ดังเช่นจำเลยที่ 1 และที่ 2 จึงยังคลาดเคลื่อนและผิดพลาดอยู่ ขอให้ศาลฎีกาวินิจฉัยให้จำเลยที่ 3 รับผิดชอบใช้ดอกเบี้ยแก่โจทก์ดังกล่าวด้วยนั้นศาลฎีกาพิเคราะห์แล้วเห็นว่า ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลชั้นต้นที่ให้จำเลยที่ 3 รับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่โจทก์พร้อมทั้งดอกเบี้ย แต่ตอนวินิจฉัยศาลอุทธรณ์ไม่ได้กล่าวถึงดอกเบี้ยที่ให้จำเลยที่ 3 ใช้ให้แก่โจทก์ จึงเป็นเรื่องไม่ให้เกิดผลในคำวินิจฉัยตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 141 (4) ศาลฎีกาเห็นสมควรวินิจฉัยเสียให้ชัดเจนโดยเห็นว่า จำเลยที่ 3 ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามกรรมธรรม์ประกันภัยเอกสารหมาย จ.5 และจ.7 ซึ่งผู้รับผิดชอบตามกรรมธรรม์ประกันภัยดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบใช้ดอกเบี้ยด้วย โดยนับแต่วันที่ 13 เมษายน 2523 อันเป็นวันที่ก่อให้เกิดสิทธิเรียกร้องตามกรรมธรรม์ประกันภัยดังกล่าวเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ จำเลยที่ 3 จึงต้องขอใช้ดอกเบี้ยจำนวนดังกล่าวแก่โจทก์ด้วย

พิพากษายืน.

(ประชา บุญวนิช - บุญส่ง คล้ายแก้ว - นิเวศน์ คำพอง)